

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget følger en af de anbefalinger, som Teknologirådet har fremlagt i rapporten »Regulering af miljø- og sundhedsaspekter ved nanoteknologiske produkter og processer«, som udkom i juni 2006. Baggrunden for beslutningsforslaget er, at de danske myndigheder i dag ikke har effektive metoder til at afprøve, om industrien tager hensyn til miljø og sundhed, når der udvikles produkter med nanopartikler, og at den nuværende kemikalielovgivning ikke er i stand til at håndtere de særlige forhold, der kan være vedrørende produkter, der indeholder nanopartikler. Forbrugerne har derfor ikke nogen som helst sikkerhed i forbindelse med brugen af produkter, der indeholder nanopartikler.

Nanopartikler og nanostrukturerede materialer er ikke noget nyt, og det er langt fra alle nanopartikler og nanostrukturerede materialer, som giver anledning til bekymring. At kunne iagttage og arbejde med partikler og materialer er imidlertid så nyt, at de risici, der kan være forbundet med nanoteknologiske produkter og processer, kun er ringe belyst. Undersøgelser indikerer, at der kan være problemer med visse nanopartikler, især de frie partikler. Det er derfor nødvendigt i en periode at anvende et skærpet forsigtighedsprincip.

Den eksisterende lovgivning anvender mængdegrænser og grænseværdier for at beskytte miljø og sundhed, men disse parametre er ikke hensigtsmæssige at bruge for nanopartikler. Det er i høj grad faktorer som overflade, form og reaktivitet, der er afgørende for nanopartiklernes egenskaber. Der er derfor brug for omfattende ændringer og tilpasninger af den eksis-

terende lovgivning, hvis man skal sikre en effektiv regulering af nanoteknologiske produkter og processer. Hertil kommer, at der er brug for udvikling af nye normer, standarder og testprocedurer.

Indtil denne proces er gennemført, er det nødvendigt med et skærpet forsigtighedsprincip.

Et skærpet forsigtighedsprincip vil sige en skærpeelse af det forsigtighedsprincip, som bl.a. blev udtrykkeligt anerkendt på FN's konference om miljø og udvikling i Rio de Janeiro i 1992 og medtaget i den såkaldte Riodeklaration. Siden da er forsigtighedsprincippet blevet gennemført i forskellige miljøinstrumenter, især i forbindelse med den globale klimaændring, ozonnedbrydende stoffer og bevaring af biodiversitet.

I forbindelse med risikovurdering af nanoteknologiske produkter og processer er der eksempelvis videnskabelig usikkerhed og manglende viden på flere niveauer, f.eks. om eksponering, detektering og effektvurdering. Det anbefales derfor:

- At forsigtighedsprincippet anvendes i tilfælde, hvor de videnskabelige data er utilstrækkelige, foreløbige eller usikre og indledende undersøgelser tyder på, at der er rimelig grund til bekymring for mulige farlige følger for miljø samt menneskers, dyrs og planter sundhed.
- At erfaringer med anvendelse og manglende anvendelse af forsigtighedsprincippet og håndtering af usikkerheder på kemikalieområdet og andre nye teknologier indgår i fastsættelsen af lovgivningsmæssige rammer og retningslinjer for risikovurderinger for nanoteknologiske produkter og processer.